

OPEN MONUMENTEN DAG

FIETSROUTE (30 km) & PROGRAMMA

zaterdag 9 september 2023
10.00 - 16.00 uur

Woudenberg

PRAKTISCHE INFO

Voor u ligt het programmaboekje van de Open Monumentendag 2023. We hebben dit jaar 6 locaties die u kunt bezoeken:

- Het Cultuurhuis pagina 8
- Het Gemeentehuis pagina 10
- De Pyramide van Austerlitz pagina 12
- De Toren van Klein Geerestein pagina 14
- Stationsgebouw en Buurtvereniging 't Spoor pagina 16
- De Grebbelinie in het Vizier pagina 18

Het belooft een mooie dag te worden met veel activiteiten voor alle leeftijden. Een grote aanrader is de fietsroute die langs alle locaties gaat. Tijdens de 30 kilometer lange route kunt u genieten van de Woudenbergse omgeving en kunt u op uw gemak alle monumenten bezichtigen. Is 30 kilometer iets te lang voor u? Geen probleem, er zijn meerdere mogelijkheden om de route in te korten. Alle locaties zijn van 10.00 tot 16.00 uur geopend.

Namens het Comité Woudenberg wensen wij u veel plezier!

Praktische info

Voor organisatorische zaken kunt u deze dag het noodnummer van de gemeente bereiken: 033-286 7777. Bij calamiteiten: bel 112.

De fietsroute gaat deels over privéterrein dat alleen is opengesteld tijdens de Open Monumentendag. Op andere dagen dan de Open Monumentendag is de fietsroute dus niet volledig te volgen.

Op niet alle locaties zijn honden toegestaan.

Scan hier
het programma

VOORWOORD *van de wethouder*

Elk jaar vindt in september de Open Monumentendag plaats. Samen met onze buurgemeenten Renswoude en Scherpenzeel rouleren we de organisatie van deze dag. Dit jaar heeft Woudenberg de eer om in samenwerking met Stichting Oud Woudenberg en partners deze bijzondere dag te organiseren.

Monumenten zijn belangrijk, omdat zij het karakter van het dorp mede bepalen. Monumenten vertellen iets over vroeger, hoe mensen leefden, hoe mensen werkten. Monumenten vertellen iets over onze voorouders, hoe ons dorp er vroeger uitzag.

Het thema van dit jaar is “levend erfgoed”. Dat thema grijpen wij aan om u in de gelegenheid te stellen een aantal prachtige gemeentelijke en Rijksmonumenten te bezichtigen. Niet alleen van buiten, maar ook in het gebouw kunt u rondkijken en van de aanwezige vrijwilligers informatie verkrijgen over de rijke historie van het pand en zijn bewoners of gebruikers. Ook kunt u op diverse locaties genieten van optredens, activiteiten, workshops en exposities.

Voor u is een fietsroute uitgezet die u leidt langs prachtige monumenten, landschappen en andere plekken in Woudenberg. In de route zijn zes locaties opgenomen waar monumenten vrij toegankelijk te bezoeken zijn en diverse activiteiten plaatsvinden en die een bezoek zeker waard zijn.

Er zijn dit jaar weer veel vrijwilligerssuren in de organisatie gestoken. En daarvoor zijn we de enthousiaste verenigingen en vrijwilligers zeer dankbaar.

Ik hoop dat de activiteiten in Woudenberg kunnen rekenen op veel belangstelling. Ik wens u in ieder geval veel plezier toe!

Met vriendelijke groet,

Henk-Jan Molenaar
Wethouder

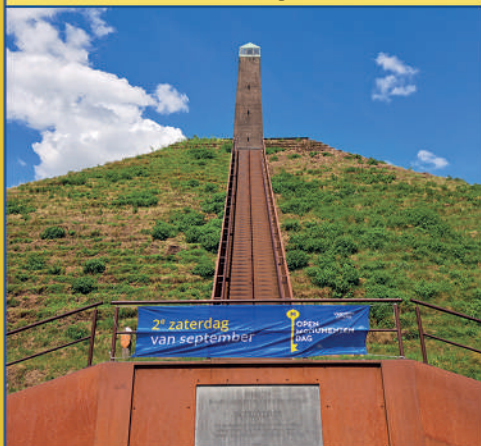

Vanaf deze locaties kunt u de fietsroute starten

Rijksmonument
PYRAMIDE VAN AUSTERLITZ

Zeisterweg 98
3931 MG Woudenberg

Scan hier de uitgeschreven
fietsroute en/of
GPX bestand

Rijksmonument

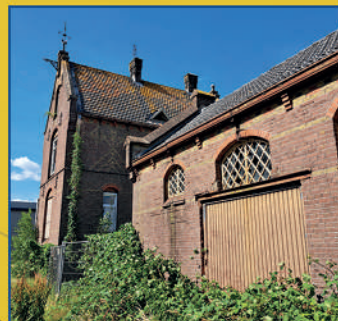
KLEIN GEERESTEIN

Geeresteinselaan 67
3931 JB Woudenberg

CULTUURHUIS

Dorpsstraat 40
3931 EH Woudenberg

Gemeentelijk monument

STATIONSGEBOUW

Spoorlaan 4
3931 GB Woudenberg

Rijksmonument

GEMEENTEHUIS

Parklaan 1
3931 KK Woudenberg

Rijksmonument

GREBBELINIE

Brinkkanterweg 23 A
3931 PJ Woudenberg

FIETSROUTE

U kunt vanaf elk monument starten en de route loopt in een rondje. De fietstocht leidt u langs prachtige plekken, natuur en monumenten in Woudenberg. De route gaat langs zes locaties waar de verschillende activiteiten plaatsvinden.

CULTUURHUIS

1. Bij Cultuurhuis rechtsaf, in oostelijke richting de Stationsweg in.
2. Direct rechtsaf, De Schans in.
3. Eerste rechts, klinkerweg van De Parklaan in (gras van het park a.d. linkerhand).
4. Gemeentehuis aan linkerhand houden (smal voetpad op waar ook gefietst mag worden).

GEMEENTEHUIS

5. Ronde oversteken, langs de Jumbo rijden.
6. Na Jumbo rechtsaf en vervolgens linksaf de Voorstraat in.
7. Voorstraat uitrijden tot rotonde bij Vlastuin.
8. Ronde oversteken linksaf Slappedel in.
9. Bij Meentsteeg rechtsaf.
10. Aan einde bij Dwarsweg rechtsaf.
11. Einde Dwarsweg linksaf, direct rechts De Heijgraeff in.
12. Kort daarop linksaf naar fietsenstalling, daardoorheen.
13. Na fietsenstalling linksaf (richting P1 t/m P4) langs de parkeerterreinen; gaat over in fietspad (negeer bordje verboden voor fietsen).
14. Einde fietspad bij Doornseweg rechtsaf.
15. Bij verkeerslichten kruispunt linksaf, helling op (indien men niet wil klimmen doorgaan bij punt 20; rechtsaf Treekerweg op bij verkeerslichten).

PYRAMIDE VAN AUSTERLITZ

16. Mogelijkheid tot stoppen bij uitspanning Pyramide van Austerlitz (en bezoek aan monument), Daarvoor de weg oversteken. PAS OP!
17. Indien Pyramide bezocht, opnieuw Zeisterweg oversteken (PAS OP!) en rechtsaf Zeisterweg vervolgen, bij splitsing met De Traaij Zeisterweg (opnieuw) oversteken (PAS OP!)
18. Fietspad rechtsaanhouden richting knooppunt 93.
19. Einde fietspad rechtsaf; afdalen naar Bergzicht (mogelijkheid tot rusten).
20. Doornseweg oversteken bij verkeerslichten en rechtdoor Treekerweg op.
21. Treekerweg blijven volgen; gaat over in Heetvelderweg (bij wegafsluiting voor auto's) Heetvelderweg volgen.
22. Heetvelderweg gaat over in de Meent.
23. Einde Meent bij Griftdijk linksaf.
24. Eerste brug rechtsaf en rechts aanhouden fietspad op (kan eventueel stukje doorgereden worden naar Eldorado voor een stop).
25. Eerste rechts en direct weer links. Van Rijningspark.
26. Weg volgen tot J.F. Kennedylaan, hier linksaf.
27. J.F. Kennedylaan volgen (fietspad ligt op zeker moment aan de linkerkant; even opletten).

28. Bij rotonde fietspad naar rechts en rotonde driekwart nemen en fietspad langs Geeresteinselaan richting Amersfoort nemen.
29. Tweede onverharde pad (tegenover kasteel Geerestein) rechtsaf. Dit is het Kerkepad.

TOREN KLEIN GEERESTEIN

- (mogelijkheid om nog even Geeresteinselaan te volgen tot Klein Geerestein; toren en jachtzaal zijn geopend).
30. Kerkepad komt uit op Ekris (rechts boerderij Kerkepad). Ekris oversteken, Groenewoudse steeg in (mogelijkheid om bij Ekris even naar rechts te gaan naar inrijhek Groenewoude).
  31. Einde Groenewoudsesteeg oversteken en pad door weilanden nemen. Langs stationswoning.
  32. Langs onderkomen buurtvereniging 't Spoor (kinderspelen), mogelijkheid tot stoppen.

STATIONSGEBOUW

33. Even voorbij gebouw buurtvereniging linksaf smal paadje naar parkeerterrein Hoogvliet. Over parkeerterrein naar Parallelweg (Welkoop). Linksaf Parallelweg.
34. Voor Wilda rechtsaf, weg vervolgen.
35. Einde weg op splitsing met Zegheweg rechtsaf naar Aaltje aan de linie.
36. Langs Aaltje aan de linie fietspad omhoog de linedijk op, over Schapenbruggetje.
37. Na Schapenbruggetje rechtsaf fietspad volgen tot Stationsweg.
38. Stationsweg oversteken (PAS OPI), fietspad langs water blijven volgen.
39. Bij eerste brug rechtsaf over het water Brinkkanterweg op, even verderop rechts Grebbelinie in het vizier.

GREBBELINIE IN HET VIZIER

40. Brinkkanterweg blijven volgen tot kruising met Lagerfseweg.
41. Hier linksaf. Rechtsaanhouden Strubbelenburg op (naar knooppunt 89).
42. Bij kruispunt rechtsaf Rumelaarseweg op.
43. Einde Rumelaarseweg bij verkeerslichten oversteken, linksaf Stationsweg op.
44. Doorrijden totdat Cultuurhuis weer aan linkerkant is.

Vanaf punt 32 kan ook doorgereden worden naar de Stationsweg. Dan rechtsaf en via de Stationsweg terugrijden naar het Cultuurhuis.

Vanaf punt 32 kan ook worden afgesneden naar punt 38 (maar dan wel de Stationsweg oversteken naar het fietspad rechts van de Stationsweg).

Kijkend naar het kaartje zijn er meerdere mogelijkheden om de route te verkorten of kleinere rondjes te maken waarbij niet alle objecten worden bezocht.

Totale lengte hoofdroute ca. 30 kilometer.

CULTUURHUIS *informatie*

Het Cultuurhuis is dan wel geen monument, maar het is zeker het bezoeken waard. Het gebouw werd eind jaren 70 gebouwd en diende oorspronkelijk als hoofdkantoor van de Rabobank voor de gemeenten Woudenberg, Maarn en Scherpenzeel. Op initiatief van de gemeente Woudenberg werd het in 2012 ingericht als Cultuurhuis. Het hele jaar door worden in het Cultuurhuis veel evenementen georganiseerd voor jong en oud.

Naast Open Monumentendag is het vandaag ook Open Cultuurhuis. Kom kennis maken met het gevarieerde aanbod!

Bezoek Oud Woudenberg, de Bibliotheek, de infobalie, galerie De Kunstberg, Hip & Handgemaakt en de infostands van onder andere het Filmhuis, Samen op Zondag en het Alzheimercafé. Maak kennis met het nieuwe cursusaanbod en de ateliers van Kunst en Cultuur Woudenberg.

WIST U DAT..

- Het nieuw ingerichte Huiskamercafé met terras deze dag open is voor koffie, sapjes, lunch en ander lekkers.

In de **Oudheidkamer** van **Oud Woudenberg** is de tentoonstelling "De paden op, de lanen in!" met aandacht voor wandelen én fietsen. Oude kaarten, wandelboekjes, foto's, oude fietsen en fietsonderdelen nemen u mee naar de vorige eeuw.

Bij de infobalie zijn unieke Woudenbergse gadgets en wandelroutes te koop. Er zijn mooie exposities te bezoeken.

Een greep uit de vele activiteiten in het Cultuurhuis

- De speelgoedwisselkast
- De Kinderspeelkast
- Mamacafé Wombarg
- Creatieve workshop

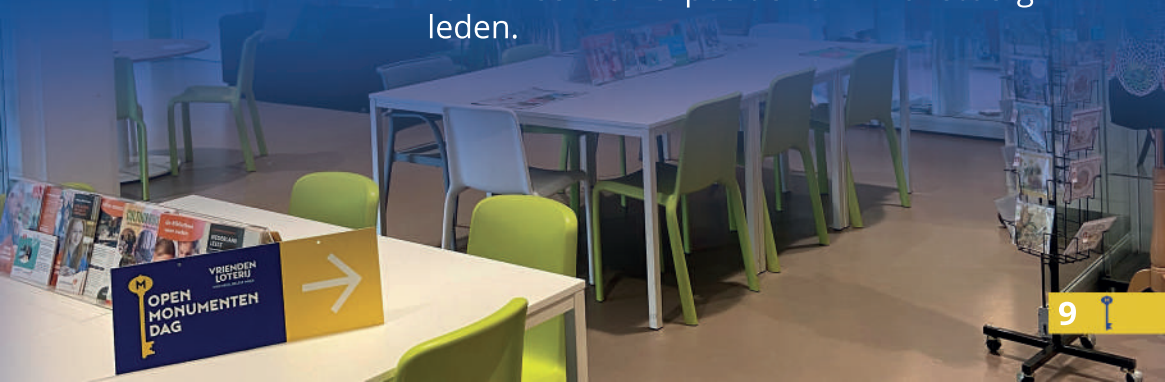
10.30 tot 12.30 uur   **Ballonnenclown Droppie.**

11.00 uur   **Dansstudio Blomdance** zij geven een optreden waarin dans als kunstuiting naar voren komt en stijlen als Klassiek Ballet, streetdance én kleuterdans te bewonderen zijn.

12.45, 13.45 en 14.45 uur   **Voorlezen door de bibliotheek** met het vertelkastje.

13.15 en 14.15 uur   **A-capella optreden van zangkoor Gemengde Noten.**

16.00 uur   **Opening Galerie de Kunstberg** "Kwadraat van Twee" een expositie van 4 Kunstberg leden.

GEMEENTEHUIS *informatie*

In 1935 werd in Woudenberg het besluit genomen om een nieuw gemeentehuis te bouwen. Het door architect Pothoven ontworpen gebouw kreeg een oud-Hollandse stijl. De bouw verliep snel, en in 1936 werd het nieuwe gemeentehuis al in gebruik genomen.

De grootste ruimte was de raadzaal, met daarnaast een ruimte voor de burgemeester en de secretarie. Dit werd voldoende geacht om het dorp te kunnen besturen. De wethouders hadden geen eigen ruimte tot hun beschikking. In het souterrain bevond zich een ruimte voor de politie met daarbij 2 cellen. Ook de brandweer bevond zich in het gemeentehuis, met in de achtergevel een garage waar de spuitwagen nog maar net inpaste.

In 1984 werd het gemeentehuis uitgebreid met een extra vleugel zodat de ambtenaren genoeg ruimte hadden om te werken. Deze vleugel is in 2013 op grootschalige wijze gerenoveerd.

WIST U DAT..

- Tijdens de Tweede Wereldoorlog een granaat de kamer van de burgemeester is binnengedrongen? De granaat kwam gelukkig niet tot ontploffing en de schade bestond slechts uit een gat in de muur.

GEMEENTEHUIS *programma*

10.00 -16.00 uur

Deze dag bent u van harte welkom in het monumentale gedeelte van het gemeentehuis.

In het gemeentehuis en op het Beaufortplein (plein voor het gemeentehuis) zijn deze dag diverse activiteiten voor u georganiseerd.

Zo kunt u genieten van een tentoonstelling van oude ambachten en werktuigen. En zijn er ook een kaasmaker en een imker aanwezig. Zijn er demonstraties stoelenmatten vlechten, wol spinnen, kousen stoppen, vleggen, hoornblazers en strovlechten. Ook kunt u genieten van versgebakken wafels van de vlegelmutsen.

PYRAMIDE VAN AUSTERLITZ *informatie*

De pyramide van Austerlitz; een uniek bouwwerk middenin Nederland. Het werd in 1804 gebouwd in opdracht van de Franse generaal Auguste de Marmont. Om zijn goed geëfende soldaten wat te doen te geven liet hij hen in 27 dagen een 36 meter hoge pyramide bouwen. Hij was hierbij geïnspireerd door de pyramiden die hij gezien had tijdens de Egyptische veldtocht van Napoleon. De pyramide kreeg de naam 'Mont Marmont', ofwel Marmontberg. Maar dit werd al snel veranderd door Lodewijk Napoleon, jongere broer van Napoleon Bonaparte. Hij doopte de pyramide, ondanks protesten van De Marmont, om tot de Pyramide van Austerlitz. Vernoemd naar de Driekeizersslag bij Austerlitz in Moravië (het huidige Tsjechië).

Na zijn vertrek uit Nederland stelde De Marmont 3 Franse militairen aan om de pyramide te bewaken en te onderhouden. Het verval begon echter al spoedig. De houten obelisk begon al snel scheef te zakken en werd in 1808 afgebroken. De rest van de pyramide raakte ook al snel in verval. Tot in 1894 Johannes Bernardus de Beaufort, toenmalige burgemeester van Woudenberg, de pyramide gedeeltelijk liet herstellen en de huidige stenen obelisk liet toevoegen. Helaas raakte de pyramide wederom in verval, totdat in 2001 werd gestart met een restauratie. Sindsdien hebben er nog de nodige reparaties plaatsgevonden, maar gelukkig is dit stukje geschiedenis nog tot vandaag de dag voor iedereen te bewonderen.

WIST U DAT..

- De obelisk 16 meter hoog is.
- Het originele plan was om een groot beeld van Napoleon bovenop de pyramide te zetten.
- De pyramide sinds 9 december 1970 een rijksmonument is.

PYRAMIDE VAN AUSTERLITZ *programma*

10.00 -16.00 uur

Beklimmen van de Pyramide

Deze dag kunt u gratis de Pyramide beklimmen, ook zijn hier gidsen aanwezig voor informatie en al uw vragen.

Bezoekerscentrum

Bij het bezoekerscentrum staan gidsen die u graag meer vertellen over het ontstaan en de historie van dit monument.

Ook kunt u genieten van een film in het bezoekerscentrum.

Direct grenzend aan deze locatie bevindt zich een speeltuin en een horecagelegenheid. Ook hier kunnen de kinderen zich vermaken.

TOREN KLEIN GEERESTEIN *informatie*

De oudste vermelding van een bouwwerk op de plek van de Toren van Klein Geerestein stamt uit 1614. Er stond toen een boerderij die uiteindelijk in 1838 werd afgebroken en vervangen door een boerderij met de naam 'Klein Geerestein'.

De bovenverdieping is ingericht als jachtkamer en heeft ook dienstgedaan als kerkzaal. In de ruimte zijn talrijke wapenschilden te bewonderen.

Maar de echte blikvanger, de toren, werd pas ruim tien jaar later in 1849 gebouwd. De in neogotische stijl gebouwde toren is een unicum in Woudenberg.

WIST U DAT..

- In de benedenruimte van de toren het marmeren wapen van de familie Hooft gemetseld is?
- Tussen de toren en de boerderij een ruimte was gecreëerd die dienst deed als badhuis voor de freules Hooft?
- Op het dak van de toren zich een kleine bronzen luidklok uit 1473 bevindt?

TOREN KLEIN GEERESTEIN *programma*

10.00 -16.00 uur

Bezoek aan hal en jachtzaal/wapenzaal

Deze dag kunt u het monument niet alleen van buiten maar ook van binnen bezichtigen.

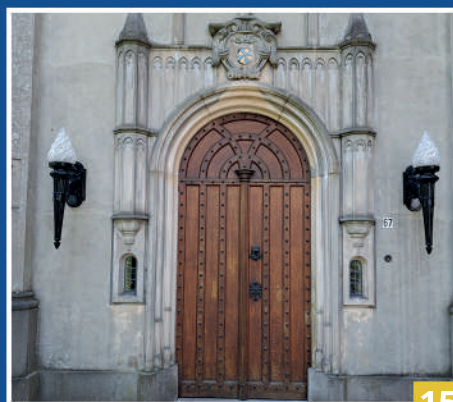
De aanwezige gidsen vertellen u graag meer over de historie.

10.30 uur en 11.30 uur A-capella optreden van zangkoor Gemengde Noten

Historische wandeling in het park Geerestein

In het park rondom de Toren worden wandelingen georganiseerd. Tijdens de wandelingen vertellen gidsen over de historie van deze prachtige locatie en komt u op bijzondere plekken die normaal niet toegankelijk zijn. De rondleiding duurt ongeveer 1 uur.

11.00 uur, 13.00 uur en 15.00 uur Historische wandelingen

STATIONSGEBOUW *informatie*

Er is nu niet veel meer van terug te zien, maar er heeft jarenlang een spoorlijn door Woudenberg gelopen, met daarbij precies op de grens met Scherpenzeel een station. De spoorlijn werd in 1886 geopend en liep van Amersfoort via Kesteren en Nijmegen naar Keulen. De opening was een groot feest, er waren meerdere ministers aanwezig en alle schoolkinderen hadden die dag vrij om zich te vermaken met de door het feestcomité georganiseerde spelletjes. Elke dag stopten er 5 stoomtreinen en dagelijks stapten enkele tientallen reizigers hier op de trein.

Nadat de brug over de Rijn wordt vernield door oorlogshandelingen komt er in 1945 een einde aan het personenvervoer op dit traject. Wel wordt het spoor nog regelmatig ingezet voor het vervoeren van goederen. In 1948 worden de eerste gebouwen van het complex afgebroken en in 1957 wordt wederom een groot deel gesloopt. Vandaag de dag herinnert enkel nog het restant van het stationsgebouw en een wachterwoning in de buurt ons aan het station.

WIST U DAT..

- Tegenover het monument de buurtvereniging 't Spoor te vinden is?

STATIONSGEBOUW *programma*

10.00 -16.00 uur

Woonhuis + bijgebouw Spoorlaan

Op deze locatie vertelt onze gids u graag meer over het ontstaan, de historie en de toekomstplannen van dit monument.

Buurthuis | buurtvereniging 't Spoor

Deze dag bent u van harte welkom bij buurtvereniging 't Spoor, zij organiseren een gevarieerd programma voor alle leeftijden.

10.00 - 16.00 uur De bar is geopend voor koffie, thee met iets lekkers. Ook andere consumpties en snacks zijn verkrijgbaar.

10.00 - 16.00 uur Oudhollandse spelen voor jong en oud.

10.00 - 11.30 uur Historische films over het ontstaan en activiteiten van de buurtvereniging door de jaren heen.

11.00 - 13.30 uur De bar is geopend voor een broodje kroket/ frikandel. Bij mooi weer is er een buitenterras en staat de BBQ aan.

11.30-16.00 uur Livemuziek met afwisselend optredens van: o.a. 't Sporkoor - Mics Music en 7 Tinten grijs.

Onder het genot van een hapje en een drankje kunt u genieten van een breed en afwisselend repertoire van Nederlands- en Engelstalige liedjes van de jaren 60 tot heden.

GREBBELINIE IN HET VIZIER *informatie*

De Grebbelinie is een circa 70 km lange verdedigingslinie tussen Rhenen en Spakenburg. Dat de slechte afwatering van de Gelderse Vallei in oorlogstijd van militaire betekenis zou kunnen zijn, werd al in het rampjaar 1672 erkend. Zo werden er in de jaren 1939 – 1940 nog kazematten aangebracht. Vandaag de dag is hier dichtbij in de buurt het museum Grebbelinie in het Vizier terug te vinden. Waar onder andere een loopgraaf is nagebouwd en die ook voor iedereen te bezoeken is.

In het museum zelf zijn veel attributen uit de Tweede Wereldoorlog terug te vinden, waar de aanwezige gidsen graag meer over vertellen. De vrijwilligers beschikken over een uitgebreide kennis over de aanleg van de Grebbelinie, de gevechten rondom Scherpenzeel en Woudenberg en de gevolgen daarvan voor de bewoners van de regio.

WIST U DAT..

- Er vanuit het museum vier wandelroutes, van 7 tot 12,5 km, en twee fietsroutes, van 45 en 47 km, zijn?

GREBBELINIE IN HET VIZIER *programma*

10.00 -16.00 uur

U kunt deze dag gratis een bezoek brengen aan het museum van het Educatief Centrum en de buitenexpositie met een replica loopgraaf (uit de periode 1939 / 1940).

Bezoek aan museum

In het Museum Educatief Centrum kunt u genieten van een expositie van wapens, uniformen, foto's, films, en een veelvoud aan attributen, welke door zowel burgers als militairen gebruikt werden in de periode 1940 tot 1945.

De aanwezige gidsen vertellen u graag meer.

Historische wandeling buitenexposities

In de buitenexposities worden wandelingen georganiseerd. Tijdens de wandelingen vertellen de gidsen u graag meer over de historie over de aanleg van de Grebbelinie. De gevechten rondom Scherpenzeel en Woudenberg en de gevolgen daarvan voor de bewoners van deze regio. De rondleiding duurt ongeveer 1 uur.

11.00 uur, 13.00 uur en 15.00 uur   **Historische wandelingen buitenexposities**

**Bij een dag
als deze zijn
vrijwilligers
onmisbaar.**

“Bedankt voor jullie inzet”
- Gemeente Woudenberg

